

Natuurvrienden,

Graag jullie aandacht voor het nieuws in deze Ratelaar.

Met vriendelijke groet,

Chrit Merckelbagh
IVN Maastricht | PR

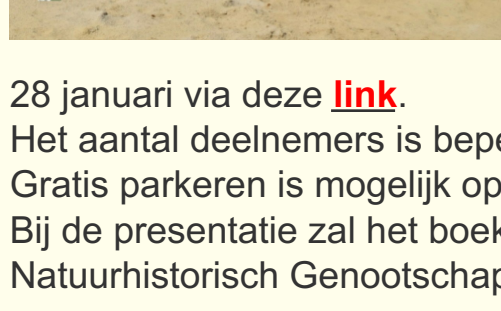
ivn natuur
educatie
Maastricht

de Ratelaar

Natuurberichten van her en der - nr. 23 - januari 2025

* Boekpresentatie - 5 februari '25

Op woensdag 5 februari 2025 zal van 10.30 uur tot 12.30 uur in de statenzaal van het gouvernementsgebouw, Limburglaan 10 in Maastricht het boek *Van Mookerheide tot Sint-Pietersberg - De fascinerende geologie van Limburg* worden gepresenteerd. Het boek wordt uitgegeven door de Stichting Natuurpublicaties Limburg, die gelieerd is aan het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Na ontvangst met koffie en vlaai zullen enkele gezagsdragers de eerste exemplaren van het boek ontvangen en zal daarna uiteraard de auteur van het boek een presentatie geven over enkele beschreven regio's. Het programma wordt afgesloten met een hapje en drankje. Iedereen is uitgenodigd om bij deze presentatie aanwezig te zijn. Aanmelden is verplicht en kan tot

28 januari via deze [link](#).

Het aantal deelnemers is beperkt.

Gratis parkeren is mogelijk op de algemene parkeerplaats van het Gouvernement.

Bij de presentatie zal het boek tegen de speciale ledenprijs van € 24,00 van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg beschikbaar zijn. De winkelprijs bedraagt € 30,00.

* Lezing Eikelmuis - 5 maart '25

In het Savelsbos komen, zoals je waarschijnlijk weet, de laatste wilde Eikelmuisen van Nederland voor. De Provincie gaat veel werk maken van de bescherming van dit 'fruitdiefje'. Voor Kring Maastricht heeft het Natuurhistorisch Genootschap op 5 maart 2025 een lezing georganiseerd waar twee nauw betrokken personen zullen vertellen wat er allemaal zo staat te gebeuren op het Middenteras. De lezing zal plaatsvinden in het

Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 7, Maastricht. Voor wie dat beter uitkomt kan de lezing ook online gevolgd worden. Meer informatie staat op de website, [klik hier](#).

* Boomplantfeest - 26 november '24

In 2024 vond het boomplantfeest plaats op donderdag 26 november op een weiland aan de Oude Steegstraat in Heer. Jongeren van het Novocollege hebben 27 fruitbomen geplant: kersenbomen, appelbomen, abrikozenbomen, nectarines en perziken. Ook werden er zaadjes gestrooid, zodat er later wilde planten kunnen groeien. Hierdoor heeft Maastricht er een plukweide bij: er komen twee draaihekjes zodat iedereen in de toekomst naar dit veld kan komen om zelf fruit te plukken.

De jongeren, allemaal kinderen van statushouders, waren goed voorbereid: ze hadden een les op school gehad over het nut van bomen en over hoe het planten in zijn werk gaat. In deze les hebben ze ook een wens opgeschreven om in 'hun' boom te hangen. Deze wensen gingen bijna allemaal over vrede, in Syrië, in Irak, in Oekraïne.....

De organisatie was in handen van CNME en de gemeente Maastricht. Ik heb vanuit IVN Maastricht meegeholpen. De volgende boomplantactiviteiten vinden in het voorjaar plaats, er worden dan twee 'geboortebosjes' aangeplant, door ouders van kinderen die in de afgelopen jaren zijn geboren.

Kik Snoek

* Het Jekerrondje - 15 december '24

Het laatste Jekerrondje in 2024 gaat over natuurbescherming. De gids Marcel geeft onderweg uitleg over hoe de bescherming van de natuur in Nederland is geregeld. 20 mensen staan klaar op het Statieplein in Kanne. We vertrekken en de eerste stop is bij een huis aan de Jeker. Tijdens de uitleg over dieren rondom een huis, komt de bewoner naar buiten. Spontaan vertelt hij dat het huis de vroegere woning was van de tuinman van het nonnenklooster in Kanne. Het klooster zelf is inmiddels afgebroken. We lopen verder en horen wat er allemaal bij komt kijken als je een nieuwe woning wilt bouwen. Er ontstaat spontaan een discussie over de bescherming van de diersoorten die graag in de buurt van mensen wonen zoals steenmarters en vleermuizen.

Even verderop zien we een dassenburcht. Een Das is een mooi dier maar zorgt voor nog al wat problemen bij bijvoorbeeld wegen en spoorlijnen. De tocht gaat verder richting de Duivelsgrat. Hier zien we de effecten van te veel stikstof in de natuur. Met name brandnetels en bramen gedijen goed en verdringen andere soorten. We leren dat stikstof niet alleen van de landbouw afkomstig is, maar ook de industrie en het verkeer leveren een belangrijke bijdrage. Er ontstaat een levendige discussie over hoe we de natuur beter kunnen beschermen. Een stukje verder zien we de natuurbescherming in de praktijk: Een kudde schapen die de opslag van struiken en bomen tegengaat. We zien grote balen hooi liggen, afkomstig van de weilanden op de Sint-Pietersberg. Het hooi wordt afgevoerd, met als doel het stikstofgehalte in de bodem te verlagen. Bijzondere planten krijgen weer een kans om te groeien en te bloeien.

We komen bij de Jeker, ook hier zien we het effect van stikstof. Maar we zien ook sporen van de bever. Dit is een voorbeeld van een diersoort die dankzij beschermingsmaatregelen weer terug is in onze natuur. De jongste deelnemer heeft een vraag: 'Is het nog ver?' Dus we besluiten om door te lopen naar Kanne waar de koffie op ons wacht.

Carlo Poolen

* Schemerwandeling Gronsveld - 17 december '24

Op de parkeerplaats bij de Sporthal in Gronsveld verzamelden 11 deelnemers zich om 16.30 uur om met deze bijzondere excursie mee te lopen. Iedereen was goed voorbereid, want het natte weer had de paden flink modderig gemaakt. We vertrokken over de Dorreweg en bij het begin van de holle weg stonden we even stil bij het ontstaan hiervan en liet ik het geluid van enkele uilen horen. Vogels die niet in winterrust zijn en mogelijk zich konden laten horen. Ook vroeg ik de groep om zo stil mogelijk te zijn en goed te luisteren naar de geluiden in de stilte. Na een stukje zo gelopen te hebben inventariseerden we wat er te horen was geweest: één alarmroep van een vogeltje en verder alleen in de verte verkeersgeluid. Ongelofelijk hoever dat draagt midden in de natuur! Na het passeren van enkele forse plassen staken we door een wei naar de bosrand voor een steile klim naar boven. Inmiddels was het donker en hebben we enkele zaklampjes gebruikt. In de wei waren volop wroetsporen van zwijnen. We spraken over de leefwijze van zwijnen. Met de speciale wroetschijf in hun neus kunnen ze onder het gras zoeken naar wormen, mades en slakken en eetbare wortels en knollen. Nee, ze zijn niet gevaarlijk, maar ook niet bang. Dus je moet ze zeker niet storen als er jongen -frischlingen- in de buurt zijn. Naast jacht zijn het meestal loslopende honden waar ze slechte ervaringen mee hebben. En wilde dieren associëren terecht loslopende honden met mensen. Vandaar dat ze schuw zijn, ook als je géén hond bij je hebt.

Eenmaal boven liepen we over een bospad met aan de linkerkant een nieuw ingeplant bos en rechts een oud hellingbos. Steile hellingen werden door de eeuwen heen altijd voor houtoogst gebruikt; hout voor de kachel, meubels, weipalen etc. en wat grotere rechte stammen voor bouw. Periodiek werden de bomen teruggezet en zo ontstonden de typische bomen op meerdere stammen. Soms mochten er vroeger varkens in geweid wordt. Bij het oversteken van het plateau zagen we dat het hier niet echt donker meer wordt en vooral de lichtgloed van Maastricht was enorm. Daarna daalden we in het relatieve donker weer af door een hellingbos en kwamen om 19.00 uur teug bij de startplaats. Helaas hebben we geen uilen gehoord, maar het lopen door de winterse stille en donkere natuur was een mooie ervaring.

Antonie de Beaumont

* Oliebollenexcursie - 29 december '24

Traditiegetrouw begaf de Vogelwerkgroep zich als laatste excursie van het jaar naar de Eijssder Beemden, de zogenaamde Oliebollenexcursie.

Het was een koude, bewolkte en droge ochtend in het drassige gebied na de vele regen van afgelopen weken.

Op de schaatsvijver zaten een aantal wilde eenden, vrouwtje Kuifeend en een Doodaars. Een stukje verder zagen we Groenlingen langs het wandelpad en een grote groep mooie Putters in de Kaardebollen. Na deze uitgebreid bekeken te hebben zagen we enkele Kramsvogels voorbij komen, die als wintergast in Nederland aanwezig zijn. Vervolgens spotten we op grote afstand een Appelvink hoog in een boom, een soort die pas recent voor de eerste keer in dit gebied waargenomen is. Al snel vloog de Appelvink verder, terwijl nog niet iedereen hem had kunnen zien. Maar gelukkig kwam hij snel dichterbij in een boom gevlogen en voor iedereen goed waarneembaar. Voor diverse ervaren vogelaars was het zelfs een zogenaamde "lifer", een soort die de vogelaar nog nooit eerder heeft gezien. De Appelvink houdt zich in de zomers hoog verscholen in de bomen en is door zijn schuwe en waakzame karakter vaak moeilijk waarneembaar. In de winter trekken ze uit de bossen op zoek naar voedsel, dat ze nu blijkaar in de Eijssder Beemden gevonden hebben.

We vervolgden het rondje en zagen Aalscholvers, grote Zilverreigers, een Grote bonte specht en vraatsporen van de bevers, die in dit gebied regelmatig gezien worden. Maar we moesten door naar "de bank" en zetten de pas erin. Bij het bruggetje even een snelle check of we de Waterral konden zien, maar helaas, hij liet zich alleen even horen met zijn kenmerkende geluid van een schreeuwend speenvarken. Hij is er dus wel!

Bij de bank aangekomen gingen de rugzakken open, een doek als tafelkleed erop en probeerden iedereen een plekje te bemachtigen om zijn of haar meegebrachte dranken en etenswaren op de bank kwijt te komen. Al snel bleek de bank aan de kleine kant te klein voor de meegebrachte versnaperingen. We noemden het de Voedselbank en al snel stond iedereen lekker te smikkelen en te smullen van de meegebrachte wafels, oliebolletjes, cake, kaasblokjes etc. Ook de meegebrachte hoestdranken (Jägermeister, Els en Glühwein) en warme chocolademelk vonden gretig aftrek. We maakten een foto van het tafereel en toen iedereen genoeg gehad had en het koud begon te krijgen paktten we alles in en liepen terug naar de parkeerplaats. We wensten elkaar een goed uiteinde en namen afscheid. Op naar een mooi nieuw vogeljaar in 2025, met afsluitende Oliebollenexcursie!

Wil je meer weten over dit gebied: er is een Facebookpagina "Eijssder Beemden" waar bezoekers regelmatig mooie foto's en waarnemingen posten.

* Nieuwjaarswandeling - 12 januari '25

De traditionele Nieuwjaarswandeling vond dit jaar op 12 januari plaats, een koude dag met sneeuw in Maastricht. Om 13.00 uur ontving Carlo een heleboel wandelaars bij de hoofdingang van de Rink. Een enkeling kwam een tikkie later omdat het nog wennen was om de route naar het gebouw te vinden; de Rink is namelijk ons nieuwe honk en ligt tamelijk verscholen achter een hoge begroeiing.

De route die de wandelaars voorgeschoteld kregen was dezelfde als de wandelroute van 'de Nacht van de Nacht' van 26 oktober vorig jaar. Die wandeling was een succes en haalde met een fors artikel de krant. Zou het overdag ook een succes worden?

De goden leken ons niet gunstig gezind want al vrij vroeg in de wandeling ging een wandelaarster pijnlijk onderuit en moest er zelfs een ambulance te hulp schieten. De wandelaarster werd uiteraard niet alleen gelaten zodat de rest van de groep verder kon wandelen en onderweg door Carlo werd gegidsd. Het weer was zoals gezegd koud maar het weerhield de wandelaars er niet van om onderling veel te vertellen en er zo een gezellige tour van te maken. Het was een wandelint van zo'n 40 wandelaars.

Bij terugkomst in de Rink was er voor iedereen koffie met vlaai en andere lekkere dingen voor de inwendige mens. Tot verrassing van Carlo kreeg hij een presentje. Het artikel in de krant van 'de Nacht van de Nacht' bevatte niet alleen tekst maar ook een foto. Die foto was van een lijstje voorzien en werd hem door onze penningmeester overhandigd. Carlo was blij van oor tot oor.

Chris van den Ende.

ivn natuur
educatie
Maastricht

IVN Maastricht draagt bij aan een duurzame
samenleving
door mensen te betrekken bij natuur, milieu en
landschap
www.ivn.nl/maastricht

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als je geen e-mails meer wilt ontvangen dan kun je je [hier afmelden](#). • Voeg webmaster.maastricht@ivn.nl toe aan je adresboek voor een betere ontvangst.

